



Nr. 27857/2015

07.03.2016

**Domnului avocat Gheorghe Florea
Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România**

Stimate domnule președinte,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 53-DCAJ- 09.12.2015, prin care ați formulat o propunere de modificare a legislației și de elaborare a unei hotărâri pentru adoptarea de bune practici pentru stabilirea unei modalități de plată a onorariului curatorului special, vă comunicăm că solicitarea dumneavoastră a fost analizată în ședința din data de 17 februarie 2016 a *Comisiei nr. 1- Independența și responsabilizarea justiției, eficientizarea activității acesteia și creșterea performanței judiciare; Integritatea și transparența sistemului judiciar.*

Comisia a reținut că legea reglementează atât situațiile în care se impune numirea unui curator special, cât și aspectele legate de remunerarea acestuia, fără a putea fi constatată existența unor dispoziții incomplete. Prevederile Codului de procedură civilă pe acest aspect sunt completate de cele ale O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, art. 48 și 49 referindu-se în mod expres la persoanele care vor avansa plata onorariului convenit curatorului special desemnat de instanță, inclusiv la situațiile în care aceste sume sunt avansate din bugetul statului sau rămân în sarcina acestuia.

De regulă, plata remunerației convenite curatorului special se face de persoana ale cărei interese sunt ocrotite prin numirea curatorului. Această persoană nu este întotdeauna reclamantul, deoarece persoana fizică lipsită de capacitatea de exercițiu a drepturilor civile care nu are reprezentant legal sau cea cu capacitate de exercițiu restrânsă poate avea și o altă calitate în procesul civil. Aceeași situație este și în cazul existenței unui conflict de interese între reprezentantul legal și cel reprezentat sau când o persoană juridică ori o entitate dintre cele prevăzute la art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă, chemată să stea în judecată, nu are reprezentant.

În plus, legea cuprinde dispoziții referitoare la stabilirea obligației de plată a remunerației convenite curatorului special și în sarcina altor persoane. Astfel, dacă regula este în sensul că avansarea remunerației curatorului special numit de instanță în condițiile art. 58 și 167 din Codul de procedură civilă este în sarcina persoanei ale cărei interese sunt ocrotite prin numirea curatorului, art. 48 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013 prevede că instanța poate stabili ca avansarea remunerației curatorului să se facă de cealaltă parte, când o asemenea măsură este în interesul continuării procesului.

Mai mult, potrivit art. 49 alin. (1) teza I din O.U.G. nr. 80/2013, în mod excepțional, în cazuri urgente, care nu suferă amânare și dacă nici nu sunt îndeplinite

1

condițiile pentru a proceda potrivit alin. (2), instanța va încuviința avansarea remunerației convenite curatorului special din bugetul statului.

În concluzie, legea are suficiente dispoziții referitoare la persoana în sarcina căreia se stabilește obligația de avansare a remunerației convenite curatorului special. În plus, în situații de excepție, există posibilitatea legală ca aceste sume să fie avansate din bugetul statului.

Mai mult, sumele avansate cu titlu de remunerație a curatorului special se includ în cheltuielile de judecată și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul. De asemenea, sumele avansate din bugetul statului cu titlu de remunerație pentru curatorul special constituie cheltuieli judiciare și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul. Potrivit art. 49 alin. (3) din O.U.G. nr. 80/2013, dacă partea ocrotită prin numirea curatorului a pierdut procesul și este lipsită de venituri sau face parte dintr-o categorie pentru care legea prevede acordarea asistenței juridice gratuite, sumele avansate din bugetul statului rămân în sarcina acestuia.

În aceste condiții, nu se poate reține îngrădirea indirectă a dreptului de acces la justiție al reclamantului, aspect pe care, de altfel, s-a pronunțat și Curtea Constituțională. Prin Decizia nr. 364/2014 a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, reținându-se că „potrivit art. 48 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, avansarea remunerației curatorului special numit de instanță în condițiile art. 58 și 167 din Codul de procedură civilă este în sarcina persoanei ale cărei interese sunt ocrotite prin numirea curatorului. Instanța poate stabili, prin încheierea prevăzută de art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ca avansarea remunerației curatorului să se facă de cealaltă parte, când o asemenea măsură este în interesul continuării procesului. În mod excepțional, în cazuri urgente, care nu suferă amânare, instanța va încuviința avansarea remunerației convenite curatorului special din bugetul statului, iar sumele avansate din bugetul statului cu titlu de remunerație pentru curatorul special constituie cheltuieli judiciare și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul [art. 49 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013]. Partea care avansează sumele cu titlu de remunerație a curatorului special are protecția drepturilor procesuale, nefiindu-i limitat accesul la justiție, întrucât la finalul judecății aceste sume ce reprezintă remunerația curatorului special se includ în cheltuielile de judecată și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul [art. 48 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013]. Având în vedere cele expuse, prevederile criticate nu aduc atingere dispozițiilor art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1) și art. 24 din Legea fundamentală, fiind o transpunere a dispozițiilor constituționale privind garantarea dreptului la apărare, și nu o piedică împotriva accesului la justiție, aplicându-se deopotrivă tuturor celor aflați în ipoteza normelor referitoare la instituția curatelei speciale”.

Asupra modalității în care dispozițiile legale analizate sunt aplicate și interpretate în practica judiciară, Consiliul Superior al Magistraturii nu poate interveni prin elaborarea unei hotărâri pentru adoptarea de bune practici pentru stabilirea unei

modalități de plată a onorariului curatorului special.

Astfel, potrivit legii fundamentale, rolul ce revine Consiliului Superior al Magistraturii este acela de garant al independenței justiției, context în care dispozițiile de ordin constituțional și legal, respectiv art. 133 și art. 134 din Constituția României, republicată, precum și art. 35–43 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, consacră faptul că în sfera de competență a Consiliului nu intră abordarea unor probleme care nu țin de cariera judecătorilor și procurorilor, respectiv de organizarea instanțelor și a parchetelor.

În conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (1) din Constituția României, republicată, justiția se realizează doar prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, iar potrivit art. 124 alin. (3) din Legea fundamentală, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Așadar, interpretarea și aplicarea legii în soluționarea proceselor aflate pe rolul instanțelor judecătorești sunt atributul exclusiv al instanțelor, controlul legalității și temeiniciei hotărârilor judecătorești putând fi realizat numai în căile de atac prevăzute de lege.

Prin urmare, nu este în competența Consiliului Superior al Magistraturii să exprime aprecieri cu privire la practica instanțelor de judecată în legătură cu aspectele sesizate, în condițiile în care dispozițiile procedurale reglementează amănunțit modalitatea de plată a remunerației cuvenite curatorului special.

Totodată, Comisia a decis ca adresa Uniunii Naționale a Barourilor din România să fie comunicată Institutului Național al Magistraturii pentru a fi avută în vedere în activitatea de formare profesională continuă a judecătorilor.

Cu deosebită considerație,

**Președinte
Judecător Mircea Aron**

